

Wellicht komen sommige artikelen van deze site op sommige bezoekers **star en conservatief** over. Alsof we precies weten hoe de Here gediend wil worden en dat daarom alles moet blijven bij het oude. Een voorbeeld daarvan is een reactie van dhr. B. Kramer uit Hardenberg. Hij schreef mij na lezing van het artikel

["Doe eens normaal man" met die 'bijzondere' erediensten](#)

het volgende:

L.S.

Op uw website schrijft ene J.T. een artikel onder de titel: "Doe eens normaal man" met die 'bijzondere' erediensten! Daarin maakt hij de tegenstelling tussen erediensten "zoals wij die willen" en diensten "zoals de Here het wil". Ik vind het altijd opvallend dat bepaalde schrijvers op uw website altijd precies weten wat de Here wil. Al schrijft hij er in dit geval bij dat dit "zorgvuldige studie van de Schrift" vereist, toch heeft J.T. (Johan Trip?) al een scheiding gemaakt. Diensten zoals wij willen zijn dan bijzondere diensten, met een bandje, met beelden, met een bijzonder thema, afgestemd op de kinderen, of juist kindernevendiensten, enz., enz.

Kennelijk zijn dan de diensten "zoals de Here wil" zo sober mogelijk; kinderen zitten er wel bij, maar worden niet aangesproken; alleen orgel; (naar alle waarschijnlijkheid in J.T.'s kring:) zo weinig mogelijk gezangen en vrije liederen; geen bijzonder welkom voor gasten en luisteraars thuis; alles wat anders is dan anders hoort òf vóór het votum of nà de zegen; enz., enz.

Hoe weet J.T. zo zeker dat alles wat ook maar even afwijkt van wat we in gereformeerde kerken honderden jaren gewend zijn, NIET naar de wil van de Here is? Waarom moeten gereformeerde erediensten zo saai mogelijk zijn? Waarschijnlijk komt dan weer het cliché-argument dat God een God is van orde en niet van wanorde, maar wie bepaalt wat orde of wanorde is? De erediensten in het Oude Testament kenden koren en instrumenten en veelkleurige gewaden. In het NT lezen we over de samenkomsten "ieder heeft iets" - dus duidelijke inbreng van de gemeente en ook dat kan best ordelijk verlopen!

Mijn oproep aan J.T. en zijn medestanders is: stop eens met het wegzetten en afschrijven van alles wat enigszins anders is dan jullie het van oudsher gewend zijn. En stop met het (ver)oordelend schrijven alsof jullie precies weten hoe de Here het hebben wil. Waarschijnlijk zullen u en ik "na dezen" zeer verbaasd opkijken hoe de lof aan de Here dan gestalte krijgt. Ik vermoed dat het dan allemaal heel anders zal zijn dan we op aarde hadden gedacht of gewend waren.

Met vriendelijke groeten,

B. Kramer.

De kern van mijn artikel was dat de inrichting van de eredienst gebaseerd hoort te zijn op Gods Woord. Maar dat wij als gelovigen liever de erediensten inrichten zoals wij dat zelf willen. Dit terwijl wij geneigd zijn om God te dienen zoals wij dat zelf willen.

Neutraliteitsleer gevolgd door contextualisatie

De explosies van liturgische veranderingen vanaf de jaren 90 in de GKv werden vooral gebaseerd op het dogma dat als Gods Woord ons niet één op één voorschrijft hoe we moeten handelen, we het zelf grotendeels mogen bepalen². Tien tot vijftien jaar later is er een dogma aan toegevoegd: als Gods Woord wel één op één voorschrijft hoe moet worden gehandeld, heeft Hij dat alleen bedoeld voor het toen levende verbondsvolk. Nu moeten we volgens dat tweede dogma die (ver)oude(rde) Woorden zelf vanuit onze context vertalen naar wat vandaag bij ons past als moderne gelovigen ¹. Een revolutionaire verandering ten opzichte van de jaren 80 toen in de GKv alles zich moest richten naar het zuivere Woord van God en men alles verwierp wat daarmee in strijd was.

Gods Woord: een hélder licht op héél ons pad

Wij pretenderen niet precies te weten hoe de Here het hebben wil. Maar voor ons is dat juist een reden om des te voorzichtiger te zijn in ons handelen en des te meer Gods Woord te bestuderen. We zijn er van overtuigd dat Gods Woord volmaakt, volledig en duidelijk verstaanbaar voor ons is om te weten hoe Hij gediend wil worden. We zien Gods Woord als een helder licht op héél ons pad, en niet alleen maar een klein, apart gedeelte daarvan of alleen en vooral bedoeld voor de gelovigen in de O.T. en N.T. tijd. En we verwerpen de redenering dat als we niet precies weten hoe de Here het hebben wil, het dan neutraal gebied is en we grotendeels zelf mogen bepalen hoe we Hem wensen te dienen. Die redenering laat namelijk juist zien *wie* we willen dienen.

Neutraliteitsleer ontwijkt leer van Schrift en Belijdenis

Kindernevendiensten bijvoorbeeld zijn niet ingevoerd in de GKv op grond van Gods Woord. Het werd in het begin zelfs ontkend dat het kindernevendiensten waren. Verdoezelend noemde men het 5+-clubs. En vlak voordat de Heilige Geest het geloof wilde werken in de harten van Zijn verbondskinderen werden de kinderen uitgenodigd om te vertrekken uit die werkplaats. Men zei: Gods Woord zegt er niets over, het is neutraal terrein, daarom kunnen we zelf bepalen hoe we daarmee omgaan. Omdat men het tot neutraal terrein had verklaard, werd het daarmee ook nog eens heel moeilijk gemaakt om aan te tonen dat dit tegen Schrift en Belijdenis in ging. Want men sprak niet meer vanuit Schrift en Belijdenis! Let wel: hiermee verwerpen we niet zozeer de kindernevendiensten als zodanig, maar des te meer de redenering die er achter zit! (Bovendien: leer eens van de kerkgeschiedenis wat er gebeurde met kerken die met allerlei liturgische veranderingen de mensen bij de kerk probeerden te houden.)

Inrichting erediensten: alleen Gods Woord is bepalend

Ik heb geen bezwaar tegen liturgische veranderingen, als daar maar een gedegen, gereformeerde schriftstudie (geen biblicistische hapsnap fastfood) aan ten grondslag ligt. Als

we vanuit Gods Woord ontdekken hoe we *Hem* nog beter kunnen dienen. En als we daarbij Gods Woord gezag geven en niet via vernuftige hermeneutische lopers Gods Woord laten zeggen wat wij er zelf eerst hebben ingelegd.

Het gaat er zeker niet om om altijd alles hetzelfde te houden. Het gaat er ten diepste om of op schriftuurlijke wijze Gods Woord wel of niet als uitgangspunt wordt genomen.

Even een concreet voorbeeld. Ik heb wel eens in het buitenland kerkdiensten meegemaakt die niet typisch vrijgemaakt waren. Ze hadden daar geen orgel en probeerden als gemeente vierstemmig te zingen in de erediensten. Prima, daar heb ik geen enkel probleem mee, omdat men dat baseerde op Gods Woord ! En men geloofde daar God op Zijn Woord !

Lof aan de Here niet onzeker zolang Gods Woord waar en leidend is

Het punt is, samenvattend, dat wij niet onzeker hoeven te zijn hoe de lof aan de Here gestalte krijgt, zolang we maar werkelijk geloven dat Gods Woord waar is en gezag heeft. Hij heeft daarin uitvoerig en volkomen beschreven hoe wij Hem moeten dienen. We kunnen Gods zegen niet verwachten als we, op welk punt ook, zijn gezag niet erkennen. Als wij daarom spreken over de inrichting van de erediensten, moeten wij echt uitgaan van Gods Woord en ons voortdurend laten leiden door de Schrift. Ieder die een visie ontwikkelt die niet consequent het sola Scriptura hanteert, mag niet stellen dat die visie gereformeerd is.

JT (wie is JT?: zie [Verantwoording](#))

¹Zie werkenaaneenheid.nl 18-12-2013 [Op zoek naar hoe en wat God zou hebben gesproken als hij zich had gericht tot onze sterk veranderende cultuur - over de nieuwe hermeneutiek](#) en ook

werkenaaneenheid.nl 06-09-2013 [Revolutionair voorstel GKv deputaten M/V: laat wereld normen bepalen](#)

²Zie werkenaaneenheid.nl 15-10-2013 [Nader Bekeken: kritisch over vermaanbrief Australie en dubieus over de nieuwe hermeneutiek](#)

Revolutionair voorstel GKv deputaten M/V: laat wereld normen bepalen